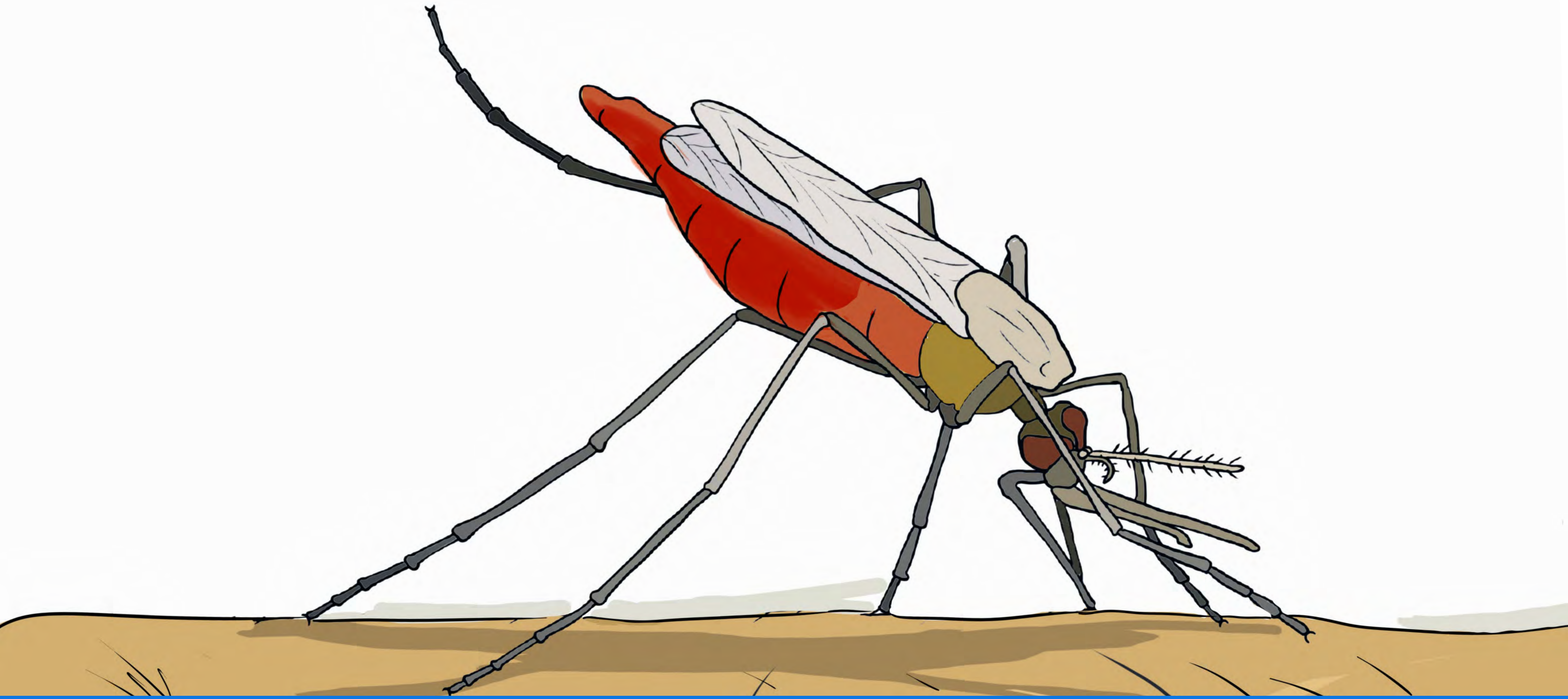

Community Discussion Guide for Malaria

PMI | U.S. PRESIDENT'S MALARIA INITIATIVE
LED BY USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE | CDC

Breakthrough ACTION FOR SOCIAL & BEHAVIOR CHANGE

Ibà: òkùnfà, àmì ìfura àti àmì àrùn

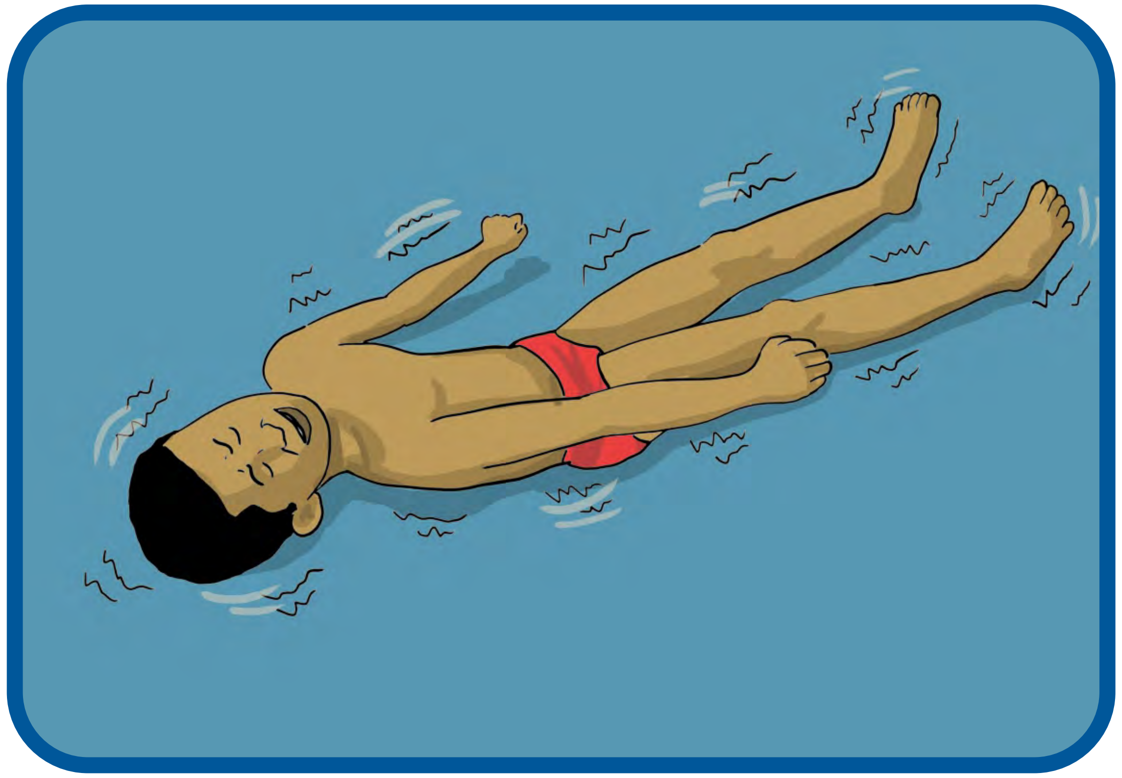

Ibà: òkùnfà, àmì ìfura àti àmì àrùn

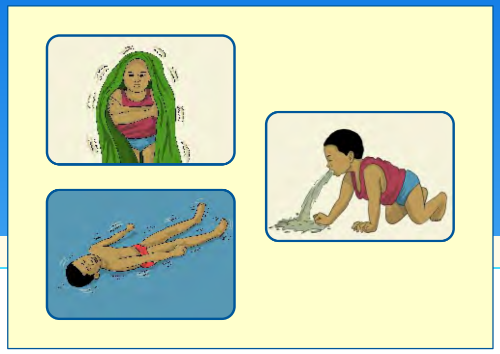

Ohun tí ó yẹ ko mọ̀

- Àìsàn ibà jẹ́ ohun tí ènìyàn ma ní tí ẹ̀fọn bá jẹ ènìyàn
- Tí a kò bá yára e ìtọ́jú àìsàn ibà ó le di àìsàn tó lágbára to sì lè já sí ikú
- Àìsàn ibà á ma lágbára si ní ara àwon ọmọ tí kò tó ọdún márún ati àwon aláboyún
- A lè dènà aisan iba, a lè e ìtọ́jú rẹ a sì lè wò ó sàn.
- **Orísi aisan iba méjì lówà**
- **Ibà tí kò lè púpọ̀**
- **Akọ ibà**
- Ibà tí kò lè púpọ̀ máa ń wá pẹ̀lú àwọn àmì aisan díẹ̀díẹ̀ bí ara gbígbóná, ẹ̀fọ́rí, enu kíkorò, ara rìro, àti bẹ̀ẹ̀ bẹ̀ẹ̀ lọ, tí ó má a ń kúrò lára pátápátá tá a bá tètè bójú tó
- Akọ ibà yàtọ̀ ó sì léwu púpọ̀, àwọn àmì akọ ibà ni ara tí ó ń gbóná gan-an, àìperí tàbí gìrì, ààrẹ̀ ní gbogbo ara, èébì rẹpẹtẹ, ìnira láti mí, àìlètọ̀ tàbí ìtọ̀ kékeré, kí ìtọ̀ ẹni máa dúdú, ojú lè di aláwọ̀ òféèfé, ètè àti àtẹ́lẹwọ́ tí ó funfun.
- Tí a kò bá tètè bójú tó Ibà tí kò lè púpọ̀ ó lè yọrí sí akọ ibà

Ohun tí ó yẹ ko se

- Sùn sínu àpò ẹ̀fọn lálaalẹ́ yípo ọdún láti dènà ẹ̀fọn tí n fa ibà
- Yára gbé ẹni tó bá ní akọ ibà lọ sí ilé ìwòsàn láì fi àkókò sòfò.
- Kó gbogbo ohun tí omi le dáregún sínú rẹ kúrò ní àyíká rẹ.

Gbé ìgbésẹ̀ yi

- Dáàbò bo ara rẹ lọ́wọ ẹ̀fọn nípa sísùn sínu àpò èfọn lálaalẹ́ yípo ọdún

Dídènà àìsàn ibà - lílo àpò ẹ̀fọn alálòpé léraléra

Dídènà àìsàn ibà - lílo àpò ẹ̀fọn alálòpé léraléra

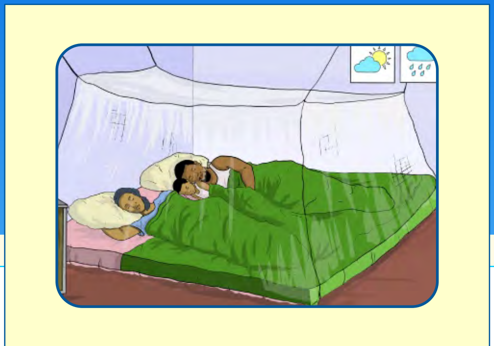

Ohun tí ó yẹ ko mọ̀	• Ònà ti kò ná ni lówó jùlọ tó sì rọrùn jù láti dènà ibà ni sísùn sínu àpò èfọn lálaalẹ́ yípo ọdún • Sísùn sínu àpò èfọn lálaalẹ́ á ma dáàbò bo ẹbí lọ́wọ aisan iba, á sì ma mú àdínkù bá owó fún ìtọ́jú aisan ibà • Àwọn ẹ̀fọn tó nfa aisan iba á ma jẹ ènìyàn jùlọ ni ọwọ́ ìrọ̀lẹ́ títí di àárọ̀ ojo keji. • Tí o kò bá kó gbogbo ọwọ́ àpò ẹ̀fọn rẹ sí abẹ́ ibi ìbùsùn rẹ (yálà bẹ́ẹ̀dì tàbí ẹní) ẹ̀fọn le wọlé láti jẹ ó. • Tí o kò bá rán àpò ẹ̀fọn rẹ nígbà tó bá ya ẹ̀fọn le wọlé láti jẹ ó • Ní àfikún sí àpò ẹ̀fọn ọ̀fẹ́ tí ìjọba n pín, a lè rí àpò ẹ̀fọn rà ní ọjà àti ilé ìta òògùn. • Tí o bá fún àpò ẹ̀fọn rẹ ní ìtójú tó péye, yòó e lò pẹ́ si.
Ohun tí ó yẹ ko se	• Ra àpò ẹ̀fọn ní ilé ìta òògùn tàbí ọjà tí o kò bá ní àpò ẹ̀fọn ọ̀fẹ́ tí ìjọba pín. • Sa sí abẹ́ ibòji fún wákàtí mẹ́rinlélógún kí o tó taá sí ibi ibùsùn rẹ. • Sùn sínu àpò ẹ̀fọn rẹ lálaalẹ́ títí di òwúrọ̀ • Káa àpò ẹ̀fọn rẹ sókè araaro nítorí ìdọ̀tí, iná, àwọn ọmọdé tàbí eranko. • Ráan tí ó bá fà ya. Gbìyànjú láti lo àpò ẹ̀fọn rẹ fún ìgbà pípẹ́ kí o tó ní tuntun. • Rọra fọ̀ọ́ pẹ̀lu ọ ẹ tí kò ní sódà nínú, nígbà tó bá dọ̀tí NÌKAN kí o sì sáa sí abẹ́ ibòji láti gbẹ • Ri wípé o kó gbogbo ọwọ́ àpò ẹ̀fọn rẹ sí abẹ́ ibi ìbùsùn rẹ dáada kí ẹ̀fọn má baà le wọlé sínú àpò ẹ̀fọn rẹ.
Gbé ìgbésẹ̀ yi	• Sùn sínu àpò èfọn lálaalẹ́ yípo ọdún láti dènà ẹ̀fọn tó nfa àìsàn ibà.

Wíwá ìtọ́jú ìyárakánkán fún ibà

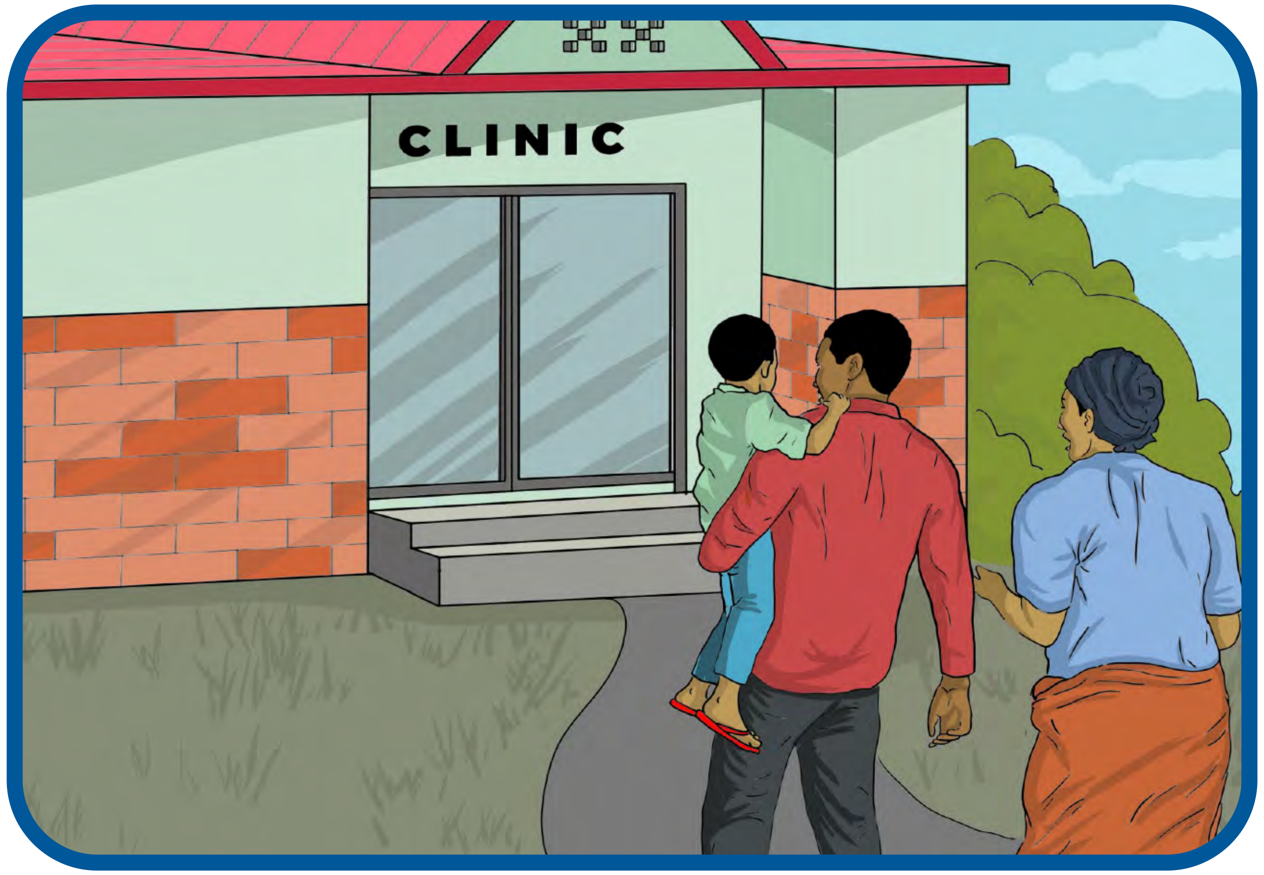

Wíwá ìtọ́jú ìyárakánkán fún ibà

Ohun tí ó yẹ ko mọ̀	• Ara gbígbóná jẹ́ àpẹẹrẹ wípé nkankan ẹlẹ̀ nínú àgọ́ ara. Nítorínà ó e pàtàkì láti lọ sí ilé ìwòsàn lẹ́sẹ̀kẹsẹ̀ tí ara rẹ bá ngbóná. • Tí o bá lọ sí ilé ìwòsàn lẹ́sẹ̀kẹsẹ̀, wọn á lè mọ ohun tó fa ara gbígbóná, wọn á sì lè e ìtọ́jú tó péye. • Kì í e gbogbo ara gbígbóná ni àìsàn ibà. Àwọn àìsàn míràn bíi catarrh, ibà jẹ̀funjẹ̀fun àti onírúurú àkóràn ló ma nfa ara gbígbóná. • Ònà kan tó dájú láti mọ̀ tí ènìyàn bá ní àìsàn ibà ni láti e àyẹ̀wò fún ibà • Àyẹ̀wò ibà yi múnádóko èsì rẹ si dájú
Ohun tí ó yẹ ko se	• Gbogbo eni tó bá ní ara gbígbóná gbọ́dọ̀ lọ sí ilé ìwòsàn lẹ́sẹ̀kẹsẹ̀ • Ò ì ẹ́ ètò ìlera yóò e àyẹ̀wò fún ibà, ní sùúrù láti rí èsì àyẹ̀wò rẹ, kò ní gba àkókò. • Tí àyẹ̀wò bá fi hàn pé o ní àìsàn ibà nìkan ni ò ì ẹ́ ètò ìlera yóò e ìtọ́jú ibà fún ọ. • Tí àyẹ̀wò bá fi hàn pé o kò ní àìsàn ibà ò ì ẹ́ ètò ìlera yóò e ìwádi síwájú láti mọ ohun tó fa ara gbígbóná rẹ.
Gbé ìgbésẹ̀ yi	• Lọ sí ilé ìwòsàn lẹ́sẹ̀kẹsẹ̀ tí ara rẹ bá ngbóná.

Ìtọ́jú tó múná dóko fún ibà

Ìtọ́jú tó múná dóko fún ibà

Ohun tí ó yẹ ko mọ̀

- Tí o bá bẹ̀rẹ̀ ìtọ́jú lẹ́sẹ̀kẹsẹ̀ tí èsì àyẹ̀wò bá fi hàn pé o ní àìsàn ibà, yoo dènà kí àìsàn ibà na di ohun tó le.
- ACT nìkan ni òògùn tí ó le e ìtọ́jú àìsàn ibà dáradára.
- Kí òògùn yí le i ẹ́ dáada, ó e pàtàkì láti lo gbogbo ACT rẹ tán, bí ó tilẹ̀ jọ wípé ara rẹ ti yá.
- Bí ọmọdé bá bi òògùn yí láàrin ọgbọ̀n ì ẹ́jú tí ó lòó, ó ní láti tun lò.

Ohun tí ó yẹ ko se

- Bẹ̀ẹ̀rẹ̀ ìtọ́jú àìsàn ibà lẹ́sẹ̀kẹsẹ̀ tí èsì àyẹ̀wò bá fi hàn pé o ní àìsàn ibà
- Lo òògùn ACT nìkan láti e ìtọ́jú àìsàn ibà tí èsì àyẹ̀wò bá fi hàn pé o ní àìsàn ibà
- O ní láti lo gbogbo òògùn fún ìtọ́jú àìsàn ibà rẹ tán, bí ó tilẹ̀ jọ wípé ara rẹ ti yá.
- Má e ẹ́ nkankan kù nínu òògùn ACT rẹ fún ọjọ́ míràn bí ó tilẹ̀ jọ wípé ara rẹ ti n yá
- Bí ọmọdé bá bi òògùn yí láàrin ọgbọ̀n ì ẹ́jú tí ó lòó, ó ní láti tun lò, kí o sì lọ sí ilé ìwòsàn láti gba òògùn ACT si.

Gbé ìgbésẹ̀ yi

- Tí èsì àyẹ̀wò bá fi hàn pé o ní àìsàn ibà, Lo òògùn ACT nìkan kí o sì lòó parí

Dídènà àìsàn ibà fún olóyún

Dídènà àìsàn ibà fún olóyún

Ohun tí ó yẹ ko mọ̀	• Lẹ́sẹ̀kẹsẹ̀ tí obìrin bá mọ̀ pé òhun ti lóyún, lílọ fún ìtọ́jú olóyún (ANC) yóò fún ò ì ẹ́ ètò ìlera ní ànfàní láti mójútó ìdàgbà sókè ọmọ àti ìlera ìyá. • Àìsàn ibà léwu púpò fún olóyún àti ọmọ inú rẹ • Lílo òògùn SP yóò dènà àìsàn ibà nínú oyún • Ohun tí ó dára ni kí ọkọ e àtìlẹyìn fún ìyàwo rẹ kí ó sì tẹ̀le lọ fún ìtọ́jú aláboyún ANC
Ohun tí ó yẹ ko se	• Gbogbo olóyún ní láti bẹ̀ẹ̀rẹ̀ si ní lọ fún ìtọ́jú olóyún (ANC) lẹ́sẹ̀kẹsẹ̀ tí ó bá mọ̀ pé òhun ti lóyún kí ó sì má a lọ títí yóò fi bímọ. • Gbogbo olóyún GBỌ́DỌ̀ lo òògùn SP ní ìgbà ìtọ́jú aláboyún (ANC) ní iwájú ò ì ẹ́ ètò ìlera láti dènà àìsàn ibà • Olóyún GBỌ́DỌ̀ máa sùn sínú àpò ẹ̀fọn lálaalẹ́ yípo ọdún • Ó yẹ kí àwọn ọkọ má a e àtìlẹyìn fún àwọn ìyàwo wọn kí wọ́n sì gbà wọ́n níyànjú láti má a lọ fún ìtọ́jú aláboyún (ANC) déédé
Gbé ìgbésẹ̀ yi	• Bẹ̀ẹ̀rẹ̀ ìtọ́jú aláboyún (ANC) lẹ́sẹ̀kẹsẹ̀ tí ó bá mọ̀ pé o ti lóyún, má a lọ déédé, lo òògùn SP, kí o sì má a sùn sínú àpò ẹ̀fọn lálaalẹ́ yípo ọdún

Community Discussion Guide for Malaria

FOR A
MALARIA-FREE
NIGERIA

Play Your Part

PMI | U.S. PRESIDENT'S MALARIA INITIATIVE
LED BY USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE CDC

Breakthrough ACTION
FOR SOCIAL & BEHAVIOR CHANGE